

Wychodzi we wtorek, czwartek i sobotę. Co sobota dołączony jest arkusz Rozmaitości, pisma ku pożytkowi i zabawie. Prenumerata Gazety z Dodatkiem i Rozmaitościami wynosi: na kwartał, dla odbierających w samym Lwowie 4 zr. 48 kr., na pocztę lwowskiej 5 zr. 12 kr., na wszelkich innych pocztach 5 zr. 36 kr. mon. konw. Prenumerata półroczna wynosi dwa razy tyle co kwartalna.

G A Z E T A

L W O W S K A.

Dołatek do Gazety Lwowskiej obejmuje Doniesienia urzędowe i prywatne. Za umieszczenie w dodatku płaci się od wiersza w pół kolumnie (drukem garment) za pierwszy raz 3 kr., a za każdy następujący raz tylko po 1 1/2 kr. mon. konw. Za większe litery płaci się podług tego, ile na zwyczajny druk obrachowane miejsca zajmą. Redakcyja Gazety Lwowskiej przyjmuje tylko frankowane listy.

Sobota

N^{ro}. 82.

17. lipca 1847.

Przegląd artykułów.

Wiadomości zagraniczne: Hiszpanija: Infant Don Francisco de Paula. — Bandy karlistowskie w Katalonii.
Anglija: Uroczysta instalacyja księcia Alberta jako kanclerza uniwersytetu w Cambridge. — Czynności parlamentu. — Rozruchy w Indyjach wschodnich.
Francyja: Festyn w Vincennes dany przez księcia i księżnę Montpensier. — Sąd parów rozpoczął badania w sprawie p. p. Cubieres, Parmentier, Pellapra i Teste.
Państwo Papiezske: Zgromadzenia progresistów w celu ułożenia petycji do Ojca Świętego. — Piękny czyn Ojca Świętego.
Sposób leczenia wścieklizny.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Hiszpanija.

Z Madrytu dnia 2. lipca. W ostatnim moim liście, tak pisze korespondent *Allgemeine Preuss. Zeitung*, doniosłem, że Infant Don Francisco de Paula przekonany jest, iż należy do tajemnego przeciw tronowi wymierzzonego politycznego towarzystwa. A że on nie chciał ustąpić z swą familiją z królewskiego pałacu, tedy przedwczoraj udał się do niego jeneralny kapitan i zagroził mu uwięzieniem, jeżeli natychmiast nie usłucha rozkazu królowej. Poczem książę ten sprowadził się do swego dawniejszego pomieszkania w Buen Retiro, i rozkazano im, aby dziś albo jutro odjechał z swą familiją do morskich wód w San Sebastian. Natychczas nie chce Infant skłonić się do tego wyjazdu i odzywa się z pogrozkami przeciw królowej. Jego córka

Donna Józefa, która chciała pójść za pana Guell, oświadcza teraz, że chce zaślubić brygadyjera Portillo, który o jej rękę się starał. Ten Portillo był ministrem marynarki w ministeryjum pana Gonzalez Bravo. — Od kilku dni nie była królowa w Prado. Na operze towarzyszą jej najwyższy Ochmistrz, hrabia Santa Coloma, i sekretarz gabinetu Vega, którzy podczas przedstawienia obok niej się znajdują. Onegdaj kazała królowa między oficerów tutejszej załogi rozdać 50,000 sztuk najprzedniejszych cygarów. — Jeneral Prim, który za pozwoleniem ministra wojny udał się do Kadyxu, został przez gubernatora ztamtąd wydalonym. Obwiniają go, że miał udział w tajemnych zabiegach Infanta Don Francisco de Paula.

Z Paryża dnia 6. lipca. Bandy karlistowskie w górnej Katalonii utraciwszy dwóch naczelnych dowódców, to jest Tristianiego i Ros de Eroles, rozdzieliły się po większej części na małe bandy, pod rozkazami różnych innych przewodzców, których imiona cały spis stanowią; potem wpadły nagle do prowincyi Taragony, gdzie połączywszy swe zbrojne siły, liczyły do kilku set ludzi, i postanowiły dnia 22. czerwca w górach Montagut w pobliżu Pont de la Armentera stoczyć walkę, do której je ścigająca kolumna pod dowództwem Fulgencio Schmitt wyzywała. Ale po zwiedzonej walce podały tył, i pozostawiały na placu 21 poległych, między którymi był także jeden z ich naczelników, nazwiskiem Cournet, tudzież wielu ranionych, umknęły czempredziej drogą ku Rwerol, na której je ciągle żywo ścigano. Jednakże i wojsko poniosło znaczną stratę tak w oficerach jak żołnierzach, a pod komendantem Schmitt zabito konia w utarczce, w której po części na bagnety walczone.

Wielka Brytania i Irlandya.

Z Londynu dnia 6. lipca. Wczoraj odbyła się w Cambridge uroczysta instalacja księcia Alberta jako kanclerza tamtejszego uniwersytetu. Jęj Mość królowę, która przy tej sposobności odwiedziła wszechnicę, powitał książkę małżonek w swym charakterze jako kanclerz w obecności wszystkich członków, uroczyście długą przemową. Potem odwiedziła królowa także posiedzenie senatu, na którym, gdy zgromadzeni słuchacze aż do znudzenia nasłuchali się długich łacińskich mów, odbywał książkę Albert funkcję kanclerza i rozdał kilka dyplomów doktorskich, między innymi księciu pruskiemu Waldemar, dziedzicznemu Wielkiemu księciu Sasko-Wajmarskiemu, księciu Piotrowi Oldenburskiemu, księciu Löwenstein, belgijskiemu posłowi panu Vandeweyer, i innym.

Izba niższa na posiedzeniach dnia 5. i 6. lipca toczyła rozprawy najszczególniej nad sprawami zagranicznymi. Lord Jerzy Bentinck wszczął dziś mowę o długach, które hiszpański rząd winien jest kapitalistom angielskim, i żądał, aby się Anglija za nimi energicznie ujęła.

Izba wyższa zaś odbyła dziś krótkie, bardzo mało znaczące posiedzenie.

Parlament, jak utrzymują z pewnością, nie będzie przed końcem tego miesiąca odroczone, lecz zapewne aż w pierwszym tygodniu miesiąca sierpnia.

Z urzędowego otworzenia kasy dochodów publicznych, które wczoraj nastąpiło, okazuje się całkiem niespodziany pomyślny rezultat. Tak w całym ostatnim roku, jak i w ostatnim kwartale okazała się przewyżka dochodów w porównaniu z temiż samymi poprzednimi peryodami. W ogóle można z tego rezultatu wyprowadzić ten wniosek, że pomimo rozszerzonego nieszczęścia w ostatnim czasie, handel krajowy ciągle czyni postępy.

Ceny chleba zaczęły tu znowu spadać, a przy nadziei obfitych zbiorów, można się spodziewać, że i na dal spadać będą. Doniesienia z Irlandyi co do spodziewanych zbiorów zboża i ziemniaków, są ciągle bardzo zadowalające.

Gazeta Times donosząc o najświetniejszych wypadkach zamorskich mówi: „Już oddawna spodziewano się rozruchów w Hyderabadzie, gdzie wojsko Nizamu dla tego bunt podniosło, że już dawno żadnego żołdu nie pobiera. W początku maja został mu rząd winien zaległy żołd za dwadzieścia miesięcy, a minister chciał umorzyc ten dług zapłaceniem czwartej części, którą spodziewał się uezierać pożyczką. Wojsko na

wezwanie Linnewalla, którego liczba wynosi prawie 12,000 ludzi, odrzuciło to oświadczenie i odmówiło wydanym do niego rozkazom posłuszeństwa. To odmówienie posłuszeństwa przywiodło — całkiem przeciw życzeniu Nizamu, który koniecznie chce mieć wojsko, a ani sam ani też jego ministeryjum nie może opędzić jego kosztów, — do obsadzenia angielską zbrojną siłą, złożoną z dwóch tamtejszych pułków, kilku angielskich kompanij i z parku artyleryi, miasta Hyderabad i pomieszkania ministra. Buntownicy zamierzali z początku stawić opór przy jednej z bram miasta, ale po niejakiich negocyjacjach oświadczyli, iż gotowi są, gdy im będzie wypłacona zaległa należność, poddać się rozwiązaniu tegoż korpusu. Nizam jest niezmiernie bogaty, a lud i rząd są biedne i pogńębione. Ponieważ Nizam nie opłaca wojska, więc naturalną jest rzeczą, że minister życzy sobie pozbyć się tego ciężaru. Jest wielkie podobieństwo, że w tej części, to jest w głębi Indyjów nastąpią wkrótce wielkie zamieszki; ale angielskie władze dają baczność, a jeżeli Nizam, na którego granicach rozstawiają teraz Angliacy w trzech prezydentwach liczne korpusy, sprzeciwi się rozkazom jeneralnego gubernatora, tedy wkrótce będzie zmuszony do poddania się. Można się spodziewać w ogóle, że teraz będą przedsięwzięte skuteczne środki, aby nie powróciły te nieszczęścia, pod któremi ta część Dekkanu tak długo stękała. Czy z temi środkami połączone będzie detronizowanie Nizamu, to przyszłość okaże. Ale rzecz niezawodna, iżby to było dobrodziejstwem dla kraju, który tak źle przez niego jest rządzony, i gdyby go do zdetronizowanych Radszachów w Benares, zawieziono.“

Francyja.

Z Paryża dnia 7. lipca. Księżna Orleańska odjechała wczoraj z swymi synami, to jest z księciem Paryża i księciem Chartres, i w towarzystwie owdowiałej dziedzicznej Wielkiej Księżnej Mecklenburg - Schwerin z Neuilly do zamku Eu. Książę i księżna Montpensier wyprawili onegdaj wieczór w zwierzyńcu Minimes w Vincennes na cześć artyleryi i poświęcenia nowych dzieł tamtejszego poligonu, nadzwyczaj świetną ucztę. Była na niej obecna cała królewska familija, równie jak i Maryja Krystyna, jenerał Narvaez tudzież inni znakomici goście, a prócz tego było niemal 3000 osób zaproszonych. Tańce i ucztę odbywano pod namiotami tudzież w domach szwajcarskich, które na ten festyn poprzyrządzano.

Sąd parów rozpoczął dnia 8. lipca pod przewodnictwem kanclerza księcia Pasquier badanie w procesie wytoczonym przeciw jeneralowi Cubières, Pellapra (lecz ten ostatni uchylił się od procesu ucieczką), Parmentier i Teste, jako obwinionych o przedajność lub usilność przekupienia. Już o jedenastej godzinie otworzono dla publiczności trybunę. Jednakże dam nie wpuszczono, jakto bywa zwykle podczas rozpraw w procesach kryminalnych przed sądem parów. Liczba słuchaczy była bardzo wielka. W południe zajęło kilku adwokatów na ławce obrońców miejsce. Wszyscy członkowie sądu parów wystąpili w galowym ubiorze ze szpadami przy boku i pióropuszem u kapelusza. Jeneralny prokurator i jeneralny adwokat zajęli miejsca na parkekcie. Wkrótce potem wprowadzono pana Teste. Z nim razem wszedł jego syn do sali i zajął tuż obok niego miejsce. Po panu Teste przybyli jeneral Cubières i pan Parmentier. Pan Teste i pan Cubières byli ubrani w czarnych frakach. Kanclerz zażądał, aby się uciszono, i ogłosił, że posłuchanie się rozpoczyna. Pan Cauchy pisarz sądu parów odczytał nazwiska. Jeneral Cubières okazywał się być bardzo spokojnym, przeciwnie zaś pan Teste okazywał wielą symptomami, że wewnątrz jest zmieszany, a pan Parmentier miał nawet pogodną, z samego siebie zadowoloną minę, jako człowiek, który jest pewny, że z tego badania bez szwanku wyjdzie. Wszelako dodać należy, że publiczność nie podzielała bynajmniej tej pewności, którą pan Parmentier udawał.

Dziennik *Democratique pacifique* zabierano w pięciu dniach trzy razy dla tego, że obwiniał rząd o przedajność. Z tegoż samego powodu doznał takiegoż samego losu dzisiejszy numer dziennika *la Presse*.

Usunięcie się ziemi na paryzko-strasburskiej żelaznej kolei, zasypało dnia 4. lipca wieczorem między paryżkiem przedmieściem *St. Denis* i *la Chapelle* dziesięciu ludzi.

Zapewniają, że rząd kazał zrobić spis niejakiej liczby członków rodziny Bonapartego, którym zamyśla pozwolić, aby we Francji zamieszkali.

Journal des Debats jest tego zdania, że rząd chińskiego państwa spiesznym krokiem do zupełnego rozwiązania i upadku się chyli.

Jak słychać, postanowili Maronici mianować w Paryżu ustawicznego reprezentanta.

Państwo Papięzkie.

Z Rzymu dnia 29. czerwca. Przeciwnie stronnictwa rozsiewają złośliwe, podburza-

jące pogłoski, przezco trudne położenie jeszcze się bardziej wzmagają. Są ludzie, którzy śmiało utrzymują, że wysoki umysł Piusa IX. zaczyna już powątpiewać o możliwości przywiezienia swęj reformy do skutku, co większa, że Ojciec święty zamyśla rzucić się stolicy Piotra świętego, i uchylić się do klasztoru, i dla tego wezwał tu swego brata, hrabię Mastai z Synigalii. Liberaliści czyli postępowi odbywają dziś jeneralne zgromadzenie, dla naradzenia się nad petycją i sądzą, że ją zaopatrzą tak z tąd jak i z prowincyj, więcej niż 30,000 podpisami. Chcą oni przedłożyć w niej Ojcu świętemu, jak daleko może iść w swych reformach bez uszczerbku obowiązków swęj apostołskięj godności. Żądają, aby Papięz rzucił się całkiem w objęcie ludu i tym podobne dają porady. Takież samo drukowane oświadczenie, które dzisiaj w *Caffee nuovo* jest przyklepione na murze, rzucono wczoraj, gdy Papięz jechał do S. Ignazio, do jego powozu. W tęp oświadczeniu zdaje się wogóle pojawiać rozjatrzenie przeciw ojcom towarzystwa Jezusa. I tak np. obok ryciny świętego Ignacego przedawano wizerunek Klemensa XIV., czyli raczej rozdawano go bezpłatnie, tak dalece, że takowy jest teraz w każdym ręku. Następnie reforma żydów, o której przedtęp jako o koniecznym postępie rozprawiły dzieńki, i która w księciu Teano znalazła gorliwego obrońcę, nie jest już popularną teraz, gdy mieszkańcy *Ghetto* mają otrzymać pozwolenie mieszkania także po za tąd dzielnicę miasta i w przyległościach jej, i otwierania bud w całym mieście; owoż zbierają już podpisy do podania petycji, aby to rozporządzenie odwołano. Kupcy obawiają się żydowskięj konkurencji.

Rzymski dziennik *Mondo Illustrato* opowiada następujący piękny szczegół o Papięzu. »Pewien bogaty obywatel Rzymski życzył sobie jednego z swoich dwóch synów zrobić uniwersalnym dziedzicem majątku, pod tym warunkiem, aby tenże niejaką część tegoż majątku kościółowi odstąpił; obadwaj synowie zaś ułożyli się między sobą podzielić się równo ojcowskim majątkiem, jakikolwiek bądzie będzie testament. Ojciec rozgniewany tym zamysłem, robi potajemnie testament, w którym obu synom zapisuje tylko małą sumę, a całą resztę majątku temu kapłanowi, który tego dnia, w którym się będzie odbywać żałobne nabożeństwo za jego duszę, w tymże samym kościele przypadkiem pierwszą mszę mieć będzie. Ten testament złożył u jednego z notaryjuszów. Wkrótce potęp za zejściem jego ze świata, rozpieczętował notaryjusz testament, i zdziwiony

szczególniejszą treścią, zaniósł go do Papieża. Był to już późno w wieczór gdy Pius IX przeczytał ten testament; a że już nazajutrz przed południem miało się odprawiać żałobne nabożeństwo, więc jeszcze przededniem pospieszył do kościoła, kazał sobie otworzyć drzwi, i odprawił pierwszą mszę, nim którykolwiek inny kapłan wszedł do kościoła. Zostawszy w taki sposób prawnym spadkobiercą zmarłego, odstąpił natychmiast całą pomienioną puściznę obu synom.^a

Sposób leczenia wścieklizny.

Następujący sposób niekosztowny, niepotrzebujący żadnego większego zachodu, i bardzo łatwy do wykonania, używany jest od lat 40 z niezawodnym skutkiem przez Imci księdza Mateusza Lisieckiego, proboszcza w Wojcinie (w Królestwie Polskiem). Tenże szanowny proboszcz dziś już 71 lat życia liczący, tak się w tej mierze sam wyraża:

»Mój sposób leczenia od wścieklizny, więcej niż na 100 osobach (tudzież na bydłe) od wściekłych psów, kotów i wilków pokaleczonych, praktykowany, niezawiodł ani razu w skutku; szczególnie zaś okazał się zadziwiająco skutecznym, kiedy w listopadzie r. 1839 wilk wściekły rzucił się w tutejszej okolicy na owce i bydło pewnego włościanina, pokaleczył sztuk kilka, dziewczynie toż bydło pędzącej wytargał podbródek i pogryzł cały lewy policzek, ztąd zaś puściwszy się w okolicę, nim go zabito, pokaleczył jeszcze do 40 osób, prócz bydła i trzody. Wszyscy od tego wściekłego wilka pokasani, również i ten, który go zabił, mocno pokaleczony, za użyciem mego lekarstwa, zostali doskonale wyleczeni. Cztery tylko osoby, które niewiedziały o moim sposobie leczenia, pomarły na tę okropną chorobę, chociaż używały środków przez miejscowych lekarzy przepisanych. To moje podanie mógłbym udowodnić świadectwem kilku wójtów i naczelnika powiatu Wieluńskiego. Oto jest recepta:

»Roślinę Trędownik knotowy *) (Scro-

*) Ta roślina rośnie w wilgotnych zaroślach i lasach, nad rowami i t. p., ma liście podłużne, ząbkowane, ciemno-zielone, od ogónka wycinane; kwiatki drobne, koloru brązowo-czerwonego, na wierzchołkach gałęzi w grona gęziste skupione; kwitnie w czerwcu, a po opadnięciu kwiatków, zostają główeczki spiczaste,

phularia nodosa, łątoge Braunwurj) zwaną, zbiera się w czerwcu i lipcu z korzeniem, i suszy się na słońcu, ale zawsze na wolnym powietrzu. Mając użyć tej rośliny, odkrawuje się korzonki od łodyg, oplukuje z ziemi, suszy na gorącym tle, i trze się na proszek w moździerz lub na kamieniu. Ukąszonemu od wściekłego zwierzęcia daje się tego proszku na czczo z rana i na noc dobrze na koniec noża, aby go wypił z wodą na łyżce stołowej. Łodygi zaś, liście i kwiat trzeba pokrajać drobno, i wziawszy szczyptę w trzy palce, wrzucić do pół-kwarty wody (lub dwie takie szczypty do kwarty wody), gotować pod pokrywką jak inne ziółka, odcedzić, przestudzić, i pacjentowi dawać pić letnio za zwyczajny napój, rano i przed południem przez dni 8 do 14. — Na rany od wściekłych zwierząt porobione nie przepisuję żadnego środka: dobrze jest rozpuszczać sól kuchenną w miękkiej wodzie i tą wodą rany często wymywać. — Jeżeli gdzie mało znajduje się trędownika, można raz odcedziwszy ziele, nalać je drugi raz i mocniej gotować, odcedzić i dać pić bydłom. — Pokąsaną trzodę tym samym odwarem napawać, przysypując proszku trzy razy na dzień.^a

Nasz autor mówi, iż w ciągu 40letniej praktyki, jedna tylko zdarzyła mu się niewiasta, u której mimo użycia powyższego sposobu wybuchła wścieklizna; atoli i ta przy pilnym używaniu tego lekarstwa szczęśliwie uleczonej została. — Pokazuje się tedy, że środek ten nie tylko zaraz po ukąszeniu, ale nawet i w razie pojawienia się symptomatów wścieklizny, jest skutecznym.

NB.

* * *

Wykaz główniejszych wygranych w ciągnięciu loteryi na Dobra w Wiédniu d. 10. lipca r. b. odbytem, umieszczony jest w Dodatku do dzisiejszej Gazety na str. 2362 między doniesieniami prywatnemi.

brunatne, w których jest drobne nasienie. Pręt tej rośliny jest łokciowy, czworoboczny; korzeń biały, gruby, gruszkowaty; odor jej przykry, smak gorzki. — We *Florze* profesora Zawadzkiego znajdujemy (na str. 44), iż ta roślina jest także w okolicach Lwowa.

(Przyp. Red. Gaz. Lwow.)

(Do tego Nru. Gazety dołączony jest Ner 29. Rozmaitości.)